

Bruinvis langs de Nederlandse kust

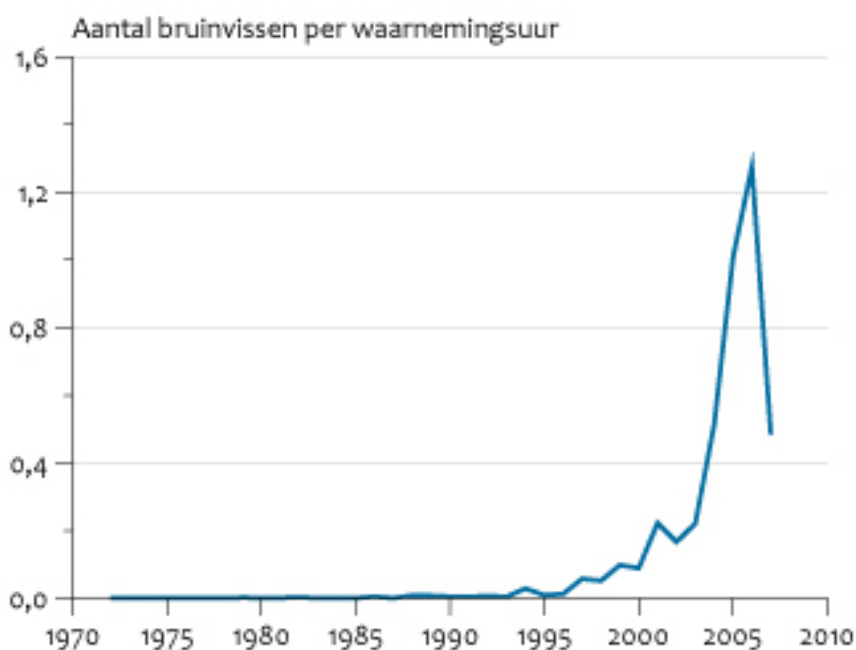
Indicator | 12 januari 2010

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

De bruinvis was eeuwenlang algemeen langs de Nederlandse kust, maar is verdwenen in de loop van de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw. Recentelijk neemt de soort hier weer toe.

[figuurgroep]

Bruinviswaarnemingen langs Nederlandse kust

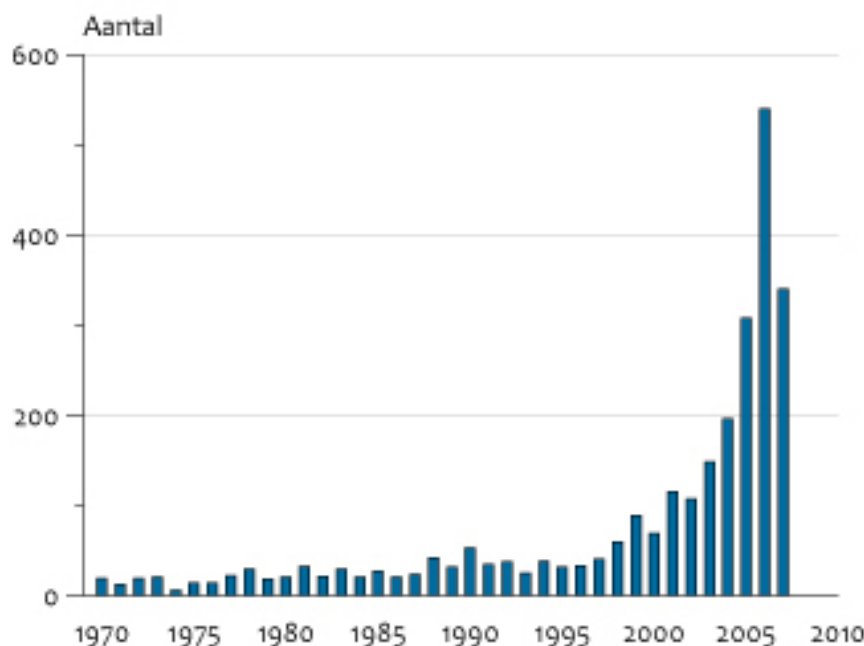

Bron: NZG/CvZ; NZG/Marine Mammal Database, CJ Camphuysen.

WUR/nov09/1250
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xls\)](#) [3]

Gestrande bruinvissen Nederland

Bron: NZG/CvZ; NZG/Marine Mammal Database, CJ Camphuysen.

WUR/novog/1250
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

- [Download figuur](#) [4]
- [Download data \(xls\)](#) [5]

[/figuurgroep]

Steeds meer bruinvissen langs de Nederlandse kust

Eeuwenlang was de bruinvis een algemene soort van de Nederlandse kustwateren. Vanaf 1950 nam het aantal echter sterk af. De soort verdween tegelijkertijd uit grote delen van de Zuidelijke Noordzee. De oorzaak voor deze afname is niet bekend.

Vanaf eind jaren tachtig van de vorige eeuw neemt het aantal in de kustzone waargenomen bruinvissen sterk toe. Dit gebeurde aanvankelijk vooral in de wintermaanden. Tegenwoordig komen van september tot en met april duizenden bruinvissen in de kustwateren. Er worden ook jonge kalfjes waargenomen, wat suggereert dat de soort in Nederlandse wateren reproduceert.

Populaties verplaatsen zich richting Nederlandse kust

De gesignaleerde toename van bruinvissen langs de kust is niet het gevolg van een gegroeide populatie, maar betreft een verschuiving van dieren vanuit de Noordelijke Noordzee (Schotse wateren) naar het zuiden. De toename lijkt vooral het gevolg te zijn van een verplaatsing van juveniele mannetjes naar het zuiden. Pas later volgden veel volwassen exemplaren. Het gevolg is dat zowel de leeftijdsverdeling als de sexratio in Nederland is veranderd.

De verplaatsing lijkt samen te hangen met een verminderd aanbod van zandspiering in de Noordelijke Noordzee. Het voedsel van de bruinvis in Nederlandse wateren bestaat hoofdzakelijk uit kabeljauwachtigen en grondels.

Meer bruinvissen stranden

Tegelijk met de aantalstoename in de kustzone is het aantal strandingen van dode bruinvissen sterk toegenomen, tot honderden (540 in 2006) per jaar. Van de onderzochte dieren bleek een groot percentage door verdrinking om het leven te zijn gekomen, vermoedelijk in vistuig langs de kust.

Referenties

- Camphuysen C.J. & Peet G. 2006. Walvissen en dolfijnen in de Noordzee. Fontaine Uitgevers, Kortenhoef.
- Camphuysen C.J., C. Smeenk, M.J. Addink, H. van Grouw & O.E. Jansen 2008. Cetaceans stranded in the Netherlands from 1998 to 2007. *Lutra* 51(2): 87-122.
- Camphuysen C.J. & A. Trouwborst 2009. De Bruinvis in de Noordzee: ongrijpbaar visvarken verstrikt in visnetten en regelgeving. *De Levende Natuur* 110: 253-256.
- Haelters J. & C.J. Camphuysen 2009. The harbour porpoise (*Phocoena phocoena* L.) in the southern North Sea: Abundance, threats, research- and management proposals. Royal Belgian Institute of Natural Sciences (RBINS), department Management Unit of the North Sea Mathematical Models (MUMM) & Royal Netherlands Institute for Sea Research (NIOZ).
- Marine Mammal Database, Nederlandse Zeevogelgroep (voortzetting van Club van Zeetrekwaarnemers), Texel.

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Bruinviswaarnemingen, bruinvisstrandingen

Omschrijving

Waarnemingen van bruinvissen vanaf de kust, 1970-2007, Strandingen van bruinvissen op de kust, 1970-2007

Verantwoordelijk instituut

Nederlandse Zeevogelgroep, Koninklijk NIOZ

Berekeningswijze

Aantallen zijn gebaseerd op waarnemingen tijdens systematische zeetrektellingen en op waarnemingen gerapporteerd door derden. De totale aantallen zijn gecorrigeerd voor het aantal uur dat is waargenomen (n uur -1).

Basistabel

c-1250-001g-clo-03-nl en
c-1250-002g-clo-03-nl

Geografisch verdeling

Nederlandse kustwateren, Nederlandse kust

Verschijningsfrequentie

Jaarlijks

Achtergrondliteratuur

Camphuysen C.J. & Peet G. 2006. Walvissen en dolfijnen in de Noordzee. Fontaine Uitgevers, Kortenhoef. Camphuysen C.J., C. Smeenk, M.J. Addink, H. van Grouw & O.E. Jansen 2008. Cetaceans stranded in the Netherlands from 1998 to 2007. *Lutra* 51(2): 87-122. Camphuysen Kees & Trouwborst Arie, 2009. De Bruinvis in de Noordzee: ongreepbaar visvarken verstrikt in visnetten en regelgeving. *De Levende Natuur*, nummer 6, september 2009 (jrg. 110)

Betrouwbaarheids codering

B Schatting gebaseerd op een groot aantal (zeer accurate) metingen, waarbij representativiteit van de gegevens vrijwel volledig is.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2010). [Bruinvis langs de Nederlandse kust](#) [6] (indicator 1250, versie 03 , 12 januari 2010). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl125003>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1250> [2]
https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1250_001g_clo_03_nl.jpg [3]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1250-001g-clo-03-nl.xls> [4]
https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1250_002g_clo_03_nl.jpg [5]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1250-002g-clo-03-nl.xls> [6]
<https://www.clo.nl/indicatoren/nl125003>